

1888-12-13

AFSENDER

Johan Rohde

MODTAGER

Emil Hannover

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Generel kommentar:

Det omtalte brev fra Madsen er dateret 7. december 1888 til Emil Hannover. Her forbereder han Hannover på sin kritiske anmeldelse af hans Watteau-bog (Kunstbladet nr. 23, 1888). Derudover kritiserer Madsen i brevet Hannover for hans "selvfølelse", hvad Hannover i svarbrevet tager nært.

Omtalte personer:

Rasmus Christiansen

Paul Fischer

Frants Henningsen

Sofie Holten

Karl Madsen

Emil Manicus

Jean-Francois Rafaëlli

Johan Peter Wildenrath

Jens Ferdinand Willumsen

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Karl Madsen og Emil Hannover er blevet uvenner, og Rohde prøver at overtale Hannover til at forsone sig med Madsen. Rohde er bange for, at et varigt uvenskab imellem de to vil give anledning til klikedannelser i kunstmiljøet. Tilladelsen til at gennemføre Wildenraths lotteri er nu kommet i hus. Der er endnu lidt usikkerhed om, hvor mange lodsedler der er i spil til trækningen. Hannover er på vej til Paris, og Rohde slutter brevet af med at foreslå Hannover at tage sig lidt af Willumsen, hvis de to mødes i Paris, og få Willumsen til ikke at spilde sin tid på at kopiere den franske kunstner Rafaëlli.

TRANSSKRIFTION

Torsdag Aften 13/12 88.

Kjære Ven! De sagde ganske vist til mig i Søndags, at De egentlig havde talt ud, efter at De havde forklaret mig Deres personlige Forhold til K. Madsen og refereret dennes Brev. — jeg havde dog alligevel gjerne set Dem hos mig for at tale endnu lidt med Dem om denne Sag, skjønt jeg ikke tror at kunne belyse den fra nye Sider — selv efter at man fra den anden Kant har fremstillet den — men for om muligt at forhale et fuldstændigt Brud, som maaske nu allerede har fundet Sted.

Jeg betragter nemlig dette egentlig rent personlige Forhold som vedrørende flere end Dem og Madsend; og jeg frygter for at hvis De og Madsen først begynder at slaa rigtig løs paa hinanden, vil det komme til et større Opgjør, idet der vil tages Parti for og imod, og hvad der i sin Tid bar i sig de svage Konturer af et Parti[,] en Skole — eller hvad De nu vil kalde det, vil være fuldstændigt opløst og de eneste, som vil have Grund til at glæde sig, vil være vore fælles Fjender .

Selvfølgelig er det ikke min Mening, at De og Madsen skulde være enige i tykt og tyndt; jeg ser netop deres større Betydning deri, at de ikke er det, idet at De derved kommer til at regulere hinanden, naar den ene Part maaske lader sig henrive for vidt. — —

En lyrisk Digter kan man til Nød give Tilladelser til at sidde ganske alene og digte paa en Klippebloks; han kan i hvert Fald trøste sig med, hvis han staar Samtiden fremmed, saa vil Fremtiden maaske tilhøre ham — , men en Kritikers

Værk maa dog være beregnet paa hans Samtid, og hele hans Arbejde for en del afhængig af hans Forbindelse med denne.

[2]

Det stakkels dumme Dyr, som hedder Publikum har ondt nok ved at finde sig tilrette, men begynder først de to eneste Kritikkere , vi har, at forkætre hinanden, vil det hele rable for det. —

Der var en Tid, hvor jeg smed Folk ned ad Trapperne paa Grund af ren theoretisk Uenighed; nu gaar jeg lidt til den modsatte Yderlighed; nu hænder det, at jeg aflægger Visit hos Hr Manicus og beder ham give en Artikel Husly i Berlingske Tidende; for ikke ret mange Aar siden l[?] vilde jeg have fundet dette uhæderligt, nu anser jeg dette ikke blot for hæderligt men ligefrem som min (ikke behagelige) Pligt. Misforstaa mig nu ikke og tro at jeg vil at De skal "Slaa af" — jeg vil f. Ex. paa ingen Maade, at De skal gaa hen og rose Frants Henningsen eller Poul Fischer eller falde paa Knæ for Frk. Holten og om[-] favne Karl Madsen for at opnaa Absolution ; Men jeg mener, at De for Deres egen og for deres virkelige Venners Skyld bør optræde med mindre Skarphed indenfor Deres egen Kreds, navnlig naar det drejer sig om forholdsvis uvæsentlige Forhold. De maa gjøre nogle Ofre for det almene bedste, ellers faar vi i vor Kunstverden i det smaa det samme Skuespil at se, som vi i stort Format har set i den politiske Verden og det er altfor sørgeligt.

Ja ovenstaaende forekommer Dem maaske Trivialiteter, som jeg ikke behøvede at ofre Blæk og Papir paa, men vær i al Fald forvisset om at det

[3]

ere sagt i god Mening af

Deres Ven

Johan Rohde

Det er Sandt[,] Tilladelsen er nu endelig kommen med den Bemærkning fra Sagføreren, at Siderne skulde stemples med et 10 Øres Mærke hver. Jeg udsendte derfor de

andre Lodder (som kun er forsynet med No). Det vil muligvis vare nogle Dage endnu inden Trækningen kan foretages, idet enkelte ikke har tegnet sig men for et bestemt Antal, men udbedt sig en del Lodder tilsendte til mulig Afsætning. Desværre er der en Del som slet ikke har svaret mig, skjønt jeg havde indlagt frankeret Konvolut i Brevene — , hvormange Lodder vi i alt har til Trækning, kan jeg derfor endnu ikke sige Dem.

Da De naturligvis stadig staar med det ene Ben paa Vogntrinnet, skal De ikke gjøre Dem nogen Ulejlighed i Anledning af denne Sag: skulde jeg behøve Assistance har den skikkelige Christiansen lovet at assistere mig. —

Hils Deres Hustru; jeg haaber at hendes Arme er bedre.

Og træffer De Willumsen i Paris tag Dem saa

[4]

lidt af ham og faa ham fra saadanne Dumheder som at bruge Tiden i Paris til at kopiere Rafaëlli!

24's Brud med
Madsens Bør

Tuesday aften 13/12 88.

Kjære Ven! De sagde ganske vist til mig i Søndags, at De
lignelig havde talt ud, efter at De havde fortælt mig Deres
personlige Forhold til K. Madsen og repræsenterer Dannes Bred.
— jeg havde dog alligevel givet Dem hos mig for at
hale endnu lidt med Dem om samme Sag, ligesom jeg ikke
havde at kunne betyde Dem for nye Sider — selv efter at man
for den anden Gang har fremskaffet den — men for om min-
ligt at fortælle et fuldstændigt Brev, som maaske nu
allerede har fundet Sted.

Jeg begynder nemlig dette egentlig rent personlige Brev som
vedrørende flen med Dem og Madsens; og jeg begynder for
at hvis De og Madsen først begynder at slaa sig løs
for hinanden, vil de komme til et større Gjæggør, idet
der vil ligge Parti for og imod, og hvad der i sin Tid
har i sig de svage Kvaliteter af et Parti en Skotte — eller
hvad de nu vil kaldes, vil være fuldstændigt opbrudt
og de ender, som vil have Grund til at glæde sig, vil
være om fælle Tjener.

Selvfølgelig er der ikke min Mening, at De og Madsen skulde
være enige i tykt og tyndt; og det vil ogsaa være stærkt
Derefter, at De ikke er der, idet de Deres kommer
til at begynde hinanden, naar den ene Part maaske lader
sig berøre for vidt — — —

En lignende Dilemma kan man til Næst give Tilladelse til
at sidde ganske alene og sigge for en Aligjættelse; kan
han i hvert fald, hvis han staa Samtiden fremme, som
vil Samtiden maaske tilhøre ham —, men en Kvalitet
Vær mere dog var begynde for hans Samtid, og det
hans Arbejde for en del afhængig af hans Forbindelse
med denne.

Det stakkels dümme Dyr, som hedder Publication har end
nok vel at finde sig tilrette, men begynder først de to
musk Rødder, i her, at forholde hinanden, til det
helt nable for det. —

Der var en Tid, hvor jeg smuttede Folk ned at Trappene
for Grund af den theoretiske Uenighed; men naar jeg
faldt til den mordende Ydmyghed; men havde det, at
jeg afslapper Visen for de. Omvendt og bide ham
giver en Artikel Hvilke i Deres gamle Tid; for ikke
vel mange. Alar siden I vilde jeg, have fundet dette
ikke desto, men ander jeg dette ikke best for hadeligt
men ligesom som min (ikke behagelig) Pligt.

Min faste mening er ikke, at jeg vil at de skal
"slaa af" — jeg vil p. t. for ingen Maa, at de
skal gøre dem i rose. Franss Hemning, en alle Pont
Fischer eller faldt for Kna for Tre, Hellen og en
fjerne Karl Maade for at opnaa Absolution;

Og jeg mener, at De for Dem selv og for deres
virkelige Vindes Tugt vil optræde med mindre
Skarphed end for Dem selv Kne, navnlig naar
det drøjes om forholdene i uessentlige Forhold.

De maa gøre mig Opn for de alene beske,
eller naar vi i vor Kinstreder i det smaa de samme
Skuespil er vi, som vi i stort Forraad har set i den
politiske Verden og de er alligevel ringere.

Jeg erustende forkommer den maade Triviale
heller, som jeg ikke betvivler at en Blodig Papir
jævn, men var i hvert Fald forvundet om at de

er sagt: den best Mening af

Dens Vens
Grundskide

De er sandt Tilladelsen er nu endelig kommen med den
Demarkning for Tappirer, at System skulde stemples
med et 10 Øre Mærke hver. By indsender De for den
anden Lotter (som tem en foreskrevet med N^o). De
vil indbyrdes være næste Dags inden indkomne Tællingerne
kan foretages, idet indkøbt ikke kan tegne sig mere
for et bestemt Antal, men indbetalt sig en del Lotter
altså end til næste Afsættning. Dermed er det en
Del om selv ikke kan være mig, skjønt jeg har
indtaget praktisk Konvolut; Dermed —, hvor mange
Lotter er i de har til Tælling, kan jeg dog indbetalt
ikke sig Dem.

De er naturligvis staret med det mest den
fra Bogtrykkeren, skal De ikke gøre den nogen
Ulykke; Anledning af den Sag, skulde jeg
håbe assistent har den skikkelige Christensen
som at assistere mig: —

Altså Dens Hustru, jeg haaber at hendes Arm
er betet.

9 kaffe De Wittenberg: Paris tog den som

lit af ham } for ham for omdannede Dine
hede som at bringe Tiden i Paasit at kopiere
Raffælli !